

Undersökning av fiskfauna och vandringshinder Höje å - Kävlingeån 2018

Lunds kommun

Eklövs Fiske och Fiskevård

Anders Eklöv

Eklövs Fiske och Fiskevård
Håstad Mölla, 225 94 Lund
Telefon: 046-249432
E-post: eklov@fiskevard.se
www.fiskevard.se

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	3
3	Fisk- och kräftförekomst	4
3.1	Elfiske	4
3.2	Status grönling, sandkrypare, öring	7
4	Inventering vandringshinder	8
5	Referenser	9

Bilagor

Bilaga 1	Provfiske
Bilaga 2	Inventering vandringshinder

1 Sammanfattning

Under 2018 har provfiske utförts i vattendrag inom Lunds kommun och inventering av vandringshinder i Kävlingeån. Provfiske utfördes med elfiske på strömvattenmiljöer inom Kävlingeån och Höje å på sex lokaler. Tretton arter fångades, de vanligast förekommande var öring och grönling. Grönling som tidigare var rödlistad förekom i höga tätheter på flera lokaler där arten tidigare saknades. Öring som är känslig för dålig vattenkvalité förekom i måttligt till höga tätheter i Hobbybäcken, Sularpsbäcken, Vallkärrabäcken och Höje å. Sandkrypare som är en ovanlig art förekommer mer sporadiskt i Kävlingeån och i lägre tätheter. Andra arter som fångades var abborre, elritsa, gädda, id, mört, lake, nejonöga, storspigg, ål och signalkräfta.

Vandringshinder som identifierades utgjordes av fysiska hinder som dämmen vid dammar, regleringar vid sjöutlopp, samt kulvertar. Inom Kävlingeån var dammar den vanligaste typen av vandringshinder. Totalt har 24 vandringshinder dokumenterats i Kävlingeån och dess tillflöden. Det förslås åtgärder vid elva av dessa hinder.

Sedan förgående inventering (2012) har det genomförts åtgärder vid sex vandringshinder, med utrivning av dämmen, anläggning av stryk och omlöp. Åtgärder har utförts i Sularpsbäcken (3 st), Skogsmöllebäcken (2 st) och Klingavälsån (1 st).

2 Inledning

Den ursprungliga fiskfaunan i rinnande vatten påverkas huvudsakligen av tre faktorer, invandringshistoria, fysiska och kemiska förutsättningar samt biologiska interaktioner. Vattendragen inom Kävlingeån och Höje å har olika typer av påverkansgrad som förändrat fiskfaunans sammansättning. Flertalet av vattendragen är påverkade av fysiska förändringar som rensning, dikning, kulvertar, kraftverk och dammar (Olsson, Eklöv, Degerman 2009). Vidare så är vattenkvalitén en faktor som historiskt har påverkat fiskfaunan negativt, med utslagning av känsliga arter.

Vandringshinder i form av dämmen och kulvertar har sedan försvårat eller hindrat en naturlig återkolonisation för vissa arter. För grönling som i stort sett var försvunnen från vattendragen under en lång period har dämmen och kulvertar hindrat arten att vandra tillbaka till vattendragens övre delar (Eklöv 2001). Havsöring kan vandra förbi vissa dämmen och genom relativt långa kulvertar och har återkoloniserat flera tidigare förorenade vattendrag (Eklöv m.fl. 1999).

För att kunna återställa en naturlig fiskfauna i strömvattenmiljöer är det viktigt med aktuell status av vandringshinder och förekomst av fisk i dessa vattendrag. Inventering av vandringshinder har tidigare utförts i samband med att fiskevårdsplaner togs fram för Kävlingeån och Höje å (Eklöv 2000a, Eklöv 2000b).

Inventering av fiskfauna och vandringshinder har utförts inom Lunds kommun vid två tillfällen tidigare (Eklöv 2012, Eklöv 2015). Därefter har fiskvägar etablerats vid flera hinder, dämmen har rivits ut, omlöp och stryk har anlagts.

Under 2018 har det utförts provfiske i vattendrag inom Lunds kommun och inventering av vandringshinder i Kävlingeån (bilaga 1, bilaga 2). Syftet med inventeringarna var att få en aktuell status på förekomst av strömlevande fiskarter och vandringshinder inom Kävlingeån.

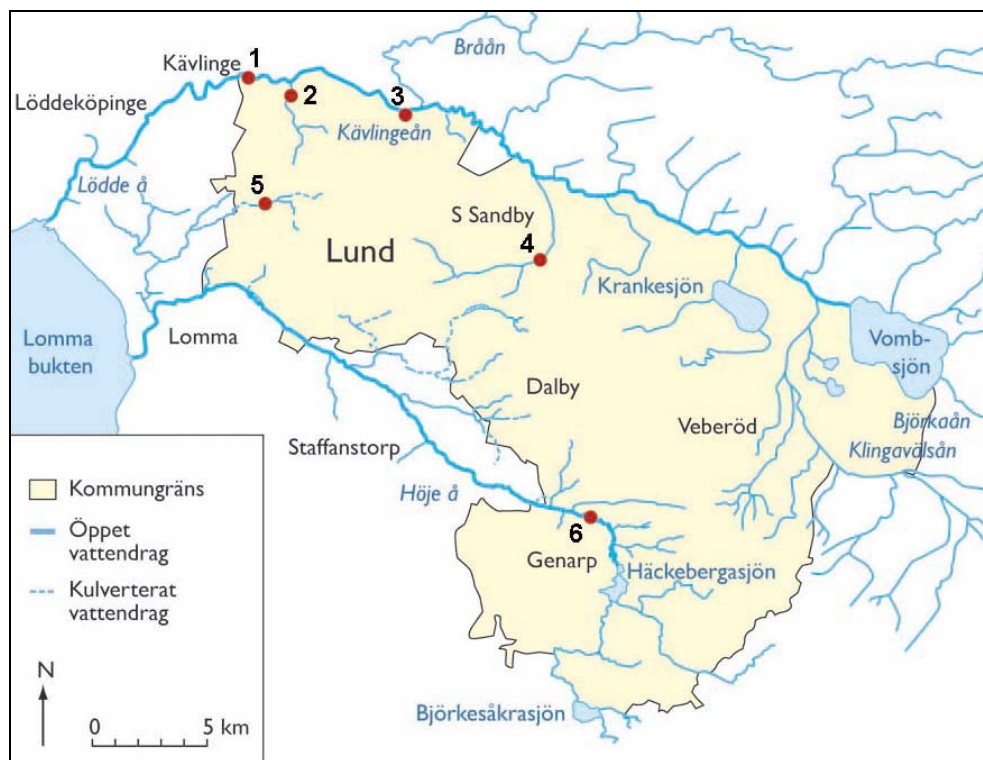
3 Fisk- och kräftförekomst

Inom Kävlingeån och Höje å förekommer ett stort antal fiskarter. I Kävlingeån har 28 arter registrerats och i Höje å 19 arter (Eklöv 2003, Eklöv 2007, Eklöv 2013). Flodkräfta har tidigare funnits i båda vattendragen men har försvunnit på grund av kräftpest och föroreningar. Signalkräfta förekommer allmänt i båda vattendragen. Rödlistade arter som förekommer är ål (akut hotad) och lake (nära hotad) (Gärdenfors 2015). Grönling, groplöja och sandkrypare har tidigare varit rödlistade (Gärdenfors 2000, 2005). Av rödlistade och tidigare rödlistade arter förekommer i Höje å grönling, groplöja och ål. I Kävlingeån förekommer grönling, groplöja, lake, sandkrypare och ål.

3.1 Elfiske

Syftet med undersökningen 2018 var att kvantifiera förekomsten av strömlevande arter och aktuell status för grönling, sandkrypare och öring. Undersökningen är en uppföljning av provfisket från 2012 och 2015 (Eklöv 2012, Eklöv 2015). Grönling och öring förekommer i båda vattendragen, medan sandkrypare endast förekommer i Kävlingeån.

Under 2018 har elfiske utförts på fyra lokaler i Kävlingeån och på två lokaler i Höje å (bilaga 1). Lokaler som undersöktes inom Kävlingeån var i huvudfåran vid Rinnebäck (lokal 1) och Håstadmölla (lokal 3) samt i biflödena Hobybäcken (lokal 2) och Sularpsbäcken (lokal 3). I Höje å undersöktes en lokal i huvudfåran vid Genarp (lokal 6) och i biflödet Vallkärrabäcken (lokal 5, figur 3.1).

Figur 3.1 Översikt av Kävlingeån och Höje å med markerade elfiskelokaler undersökta 2018.

Vid undersökningen registrerades 13 arter, varav grönling och öring var vanligast förekommande (tabell 3.1). Sandkrypare fångades på en lokal i Kävlingeåns huvudfåra vid Rinnebäck. Grönling erhöles på fyra lokaler med höga tätheter i Vallkärrabäcken och Höje å. Öring fångades på fem lokaler från måttligt till höga tätheter i Hobybäcken, Sularpsbäcken, Vallkärrabäcken och Höje å (tabell 3.1). Av rödlistade arter förekom ål på i Kävlingeåns huvudfåra och i Vallkärrabäcken. Lake förekom på två lokaler i Kävlingeån och i Hobybäcken. Andra arter som registrerades var abborre, elritsa, gädda, id, mört, nejonöga, storspigg och signalkräfta (tabell 3.1, bilaga 1).

Lokal 1. Kävlingeån, Rinnebäck

Fisket fåran nedströms dämnet vid Rinnebäck. Grönling, sandkrypare och öring förekommer i Kävlingeåns huvudfåra på strömvattenmiljöer och har tidigare registrerats nedströms Rinnebäck vid Silverforsen (Eklöv 2006). Vid fisket 2018 fångades id, lake, mört, sandkrypare och ål. Lokalen klassas med dålig ekologisk status på grund av riklig förekomst av föroreningståliga arter och frånvaro av öring. Vid tidigare elfiske har elritsa, grönling, gädda, mört, sandkrypare och öring registrerats (2012, 2015).

Lokal 2. Hobybäcken

I Hobybäcken leker havsöring regelbundet och tätheten av öring var hög. Grönling har tidigare registrerats i bäcken men i låga tätheter (Eklöv 2000). Andra arter som fångades var storspigg och signalkräfta. Lokalen klassas med otillfredsställande ekologisk status på grund av förekomst av storspigg som är en föroreningstålig art. Vid tidigare elfiske har grönling, småspigg, storspigg, ål och öring registrerats (1993, 1999, 2012, 2015).

Lokal 3. Kävlingeån, Håstad Mölla

Fiske utfördes i en äldre kvarnränna vid Håstadmölla. Ett flertal arter registrerades vid fisket 2018. Öring och grönling förekom i låga tätheter. Andra arter som fångades var abborre, gädda, lake, nejonöga och ål. Nedströms lokalen ligger Kvarnviks kraftverk som reglerar flödet i ån med turbindrift. Detta sker oregelbundet under dygnet, med störst tappning under dagen, vilket medför att vattennivån och vattenhastigheten påverkas uppströms till kvarnrännan vid Håstadmölla. Detta kan i sin tur påverka förekomst av fisk och täthet på den undersökta lokalen. Låg fisktäthet och förekomst av föroreningstålga arter (abborre, ål) medför att lokalen klassas med otillfredsställande ekologisk status. Vid tidigare elfiske har abborre, grönling, gädda, lake, mört, nejonöga, sandkrypare, ål och öring registrerats (1995, 2003, 2012, 2015).

Lokal 4. Sularpsbäcken

I Sularpsbäcken vid Södra Sandby fångades elritsa, grönling, signalkräfta och öring. Tätheten av grönling och öring var måttlig hög. Nedströms lokalen i Sularpsbäcken fanns det tidigare flera vandringshinder, varav ett bedömdes vara svårt att passera även för havsöring. Under 2017 har dessa åtgärdats med utrivning av dämmen och etablering av stryk. Före 2004 fanns ingen öring i Sularpsbäcken uppströms dessa hinder. Under våren 2004 sattes det ut öring i Sularpsbäcken, vilket utfördes av Fiskeriverket och var en vetenskaplig studie. Öringen fiskades upp under hösten 2004 med elfiske, men troligtvis har en del öring blivit kvar och bildat ett lokalt stationärt bestånd. Lokalen klassas med måttlig ekologisk status. Vid tidigare elfiske har elritsa, grönling, storspigg, signalkräfta och öring registrerats (1998-2015).

Lokal 5. Vallkärrabäcken

I Vallkärrabäcken vid Nöbbelövs mosse fångades grönling i höga tätheter, signalkräfta, ål och öring. Nedströms i Vallkärrabäcken finns en lång kulvert (770 m) som utgör vandringshinder för mindre arter medan havsöring kan vandra upp under hösten. Före 1999 fanns ingen grönling uppströms denna kulvert. I ett projekt för Lunds kommun flyttades grönling uppströms kulverten till tre områden hösten 1999 (Eklöv 2001). Ett bestånd med grönling har därefter etablerats i Vallkärrabäcken (Eklöv 2002). Tätheten av öring var måttlig hög. Vid ett fiske tidigare under hösten 2018, fångades rikligt med öring uppströms den undersökta lokalen (Eklöv 2018). Lokalen klassas med otillfredsställande ekologisk status på grund av förekomst av ål som är en föroreningstålga art. Vid tidigare elfiske har abborre, groplöja, grönling, småspigg, signalkräfta och öring registrerats (2012, 2015).

Lokal 6. Höje å, Åbron

I Höje å vid Genarp erhöles måttligt till höga tätheter av grönling och öring, vilket indikerar på goda förhållanden för strömlevande fiskarter. Måttlig hög täthet av öring indikerar att havsöring leker inom området. Grönling registrerades första gången vid fisket 2012. Lokalen har en relativt låg påverkansgrad med god vattenkvalité.

Lokalen klassas med god ekologisk status. Andra arter som fångades var elritsa och signalkräfta. Vid tidigare fisken har elritsa, mört, nejonöga, signalkräfta, ål och öring registrerats (1989-2013).

Tabell 3.1 Förekomst och täthet (antal/100 m²) av fisk- och kräftarter som registrerades vid elfisket 2018. För öring anges årsungar 0+, äldre öring >0+.

Lokal	abborre	elritsa	grönling	gädda	id	lake	mört	nejonöga	sandkrypare	storspigg	ål	öring 0+	öring >0+	signalkräfta
1. Kävlingeån					15,8	1,8	37,6		1,8		4,7			
2. Hobybäcken						2,4				8,0		264,2	9,4	2,4
3. Kävlingeån	1,0		11,4	1,0		1,9		1,0			7,4	1,3	10,7	
4. Sularpsbäcken		49,3	8									15,8	4,1	2,1
5. Vallkärrabäcken			322,7								2,0	33,1		2,0
6. Höje å		1,1	125,6									36,8	2,3	2,3

3.2 Status grönling, sandkrypare och öring

Grönling förekommer på grunda strömvattenmiljöer i Höje å och Kävlingeån. Grönling förekom på fyra lokaler och erhöles i höga tätheter på lokalerna i Vallkärrabäcken och i Höje å vid Genarp (tabell 3.1). Vid elfisket 2012 erhöles även en hög täthet i Sularpsbäcken. Vid tidigare undersökningar saknades grönling på dessa lokaler (Åsbjörnsson m.fl. 1999, Eklöv 2000). I Vallkärrabäcken finns vandringshinder (kulvert) nedströms som har hindrat grönling att naturligt sprida sig inom vattendraget. Grönling flyttades upp till Vallkärrabäcken år 1999 och har därefter bildat ett bestånd i bäckens övre delar (Eklöv 2001, 2002). I Sularpsbäcken och Höjeåns övre delar har grönling vandrat in från närliggande områden i vattendragen. Sedan 1990-talet har grönling generellt ökat i utbredning och populationstäthet inom Skånska vattendrag och är numera inte rödlistad (Gärdenfors 2015).

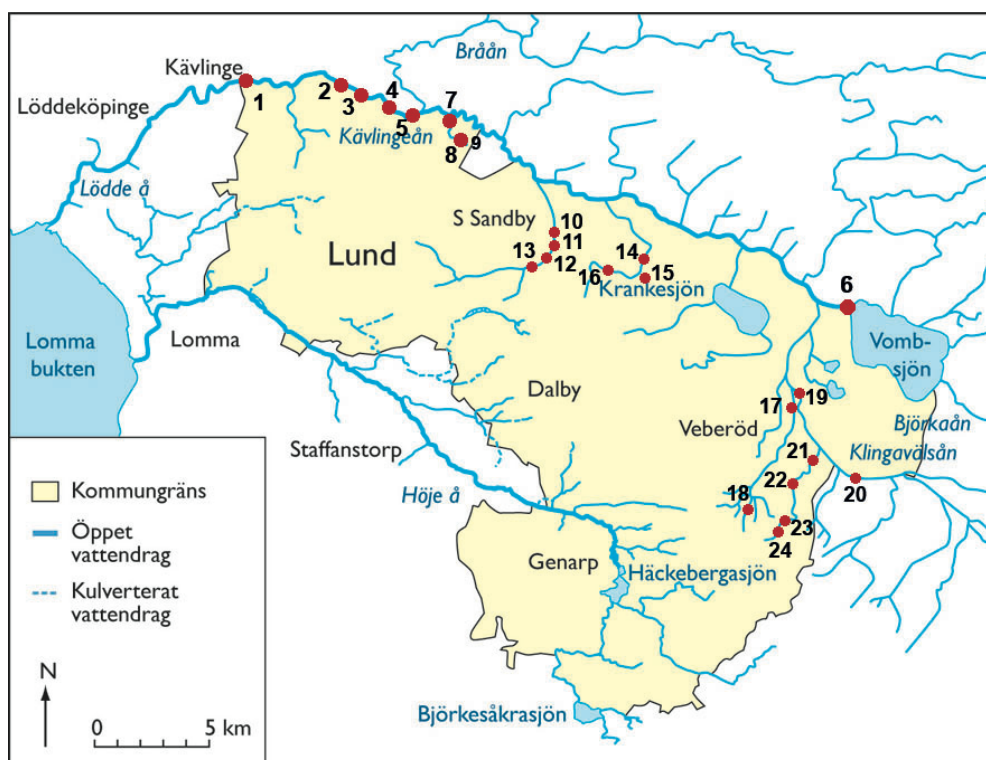
Sandkrypare förekommer i Kävlingeån på djupare vattenområden jämfört med grönlingen och kan även finnas på mer lugnflytande partier av vattendraget. Den uppträder i små grupper nära botten och vid elfiske fångas som regel endast några få individer inom en lokal. Med elfiske är det därför svårt att kvantifiera populationstätheten av sandkrypare. Sandkrypare har tidigare fångats i Kävlingeåns huvudfåra vid Silverforsen, Rinnebäck och Håstadmölla (Eklöv 2006, 2012, 2015). Sedan 1990-talet har sandkrypare generellt ökat i utbredning i södra Sverige och är numera inte rödlistad (Gärdenfors 2015).

Öring förekommer på grunda strömvattenmiljöer i Höje å och Kävlingeån. Arten kan förekomma både som stationära som vandrande bestånd i ett vattendrag. Höga tätheter av stirr (årsungar) indikerar som regel på ett bestånd av havsöring.

Den vuxna lekvandrande havsöringen kan vandra förbi förhållandevis höga fall och simma genom långa kulvertar om inte vattenhastigheten är för hög (Degerman m.fl. 2001). Inom de undersökta lokalerna kan havsöring normalt vandra till. I Sularpsbäcken fanns tidigare ett flertal vandringshinder som vid vissa flöden kan ha hindrat fiskens vandring. Dessa vandringshinder har åtgärdats under 2017, vilket medför att öring fritt kan vandra upp till Fågelsängsdalen i Sularpsbäcken. Måttlig hög tätheter av öring stirr i Höje å vid Genarp och i Hobybäcken indikerar att havsöring har lekt inom dessa områden hösten 2017.

4 Inventering vandringshinder

Inventering av vandringshinder har utförts under hösten och vintern 2018 i Kävlingeån (bilaga 2). Tidigare undersökningar har legat som grund för inventeringen (Eklöv 2000, 2012, 2013). Vandringshinder för fisk utgörs av fysiska hinder som dämmen vid kraftverk och dammar, regleringar vid sjöutlopp, samt kulvertar. Arter som är beroende för sin livscykel att kunna vandra mellan vattendrag och marin miljö är havsöring och ål. Andra mer typiska sötvattensarter som id, abborre och gädda kan vandra ut i havet under sommarhalvåret. Detta sker dock i vattendragens nedre delar. Mindre arter som grönling, elritsa och sandkrypore kan hindras att migrerar inom vattendragen vid relativt små hinder, vilket kan fragmentera vattendragen och försvåra en återkolonisation om arterna slåss ut av någon förorening eller att vattendraget torkar ut. Totalt har 24 vandringshinder dokumenterats inom Kävlingeån (figur 4.1)

Figur 4.1 Översikt av Kävlingeån med markerade vandringshinder.

Utav de 24 vandringshinder som förekom i Kävlingeån var dammar vanligast (tabell 4.1). Sedan förgående inventering (2012) har det genomförts åtgärder vid sex vandringshinder, med utrivning av dämmen, anläggning av stryk och omlöp. Åtgärder har utförts i Sularpsbäcken (3 st), Skogsmöllebäcken (2 st) och Klingavälsån (bilaga 2). Det bedöms att dessa inte längre utgör vandringshinder för fisk eller annan vattenlevande fauna.

För kvarvarande vandringshinder förslås åtgärder vid elva hinder, vilka utgörs av kulvertar (3 st), dammar (8 st). Vid två vandringshinder i huvudfåran planeras det att genomföra åtgärder under 2019 (bilaga 2).

Tabell 4.1 Typ av vandringshinder som inventerats inom Kävlingeån.

	Typ av hinder			
	damm	kulvert	sjöutlopp	reglering
Kävlingeån, huvudfåran	5		1	
Kävlingeån, tillflöden	11	4		1
Totalt	18	4	1	1

5 Referenser

Degerman, E. Nyberg, P. Sers, B. 2001. Havsöringens ekologi. Fiskeriverket Information 2001:10.

Eklöv, A. Greenberg, L. A. Brönmark, C. Larsson, P. Berglund, O. 1999. Influence of water quality, habitat and species richness on brown trout populations. *Journal of Fish Biology*. 54: 33-43.

Eklöv, A. 2000a. Fiskevårdsplan Kävlingeån. Kävlinge- och Löddeåns Fiskevårdsområde. 111 s.

Eklöv, A. 2000b. Fiskevårdsplan Höje å. Rapport Eklövs Fiske och Fiskevård. 41 s.

Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan Önnerupsbäcken. Höje å fvo. 25 s.

Eklöv, A. 2001. Grönling och öring inventering och åtgärder i biflöden till Höje å. Park- & Naturkontoret, Tekniskförvaltningen. Lunds kommun. 27 s.

Eklöv, A. 2002. Flyttning av grönling, Höje å 1999 - 2002. Lunds kommun. Rapport Eklövs Fiske och Fiskevård. 20 s.

Eklöv, A. 2006. Fiskundersökning i Kävlingeån 2006. Kävlinge- och Löddeåns Fiskevårdsområde. 9 s.

Eklöv, A. 2006. Fiskar och fiske i Lunds kommun. Park- och naturkontoret, Lunds kommun. 40 s.

Eklöv, A. 2007. Fiskar och fiske i Kävlingeån. Kävlinge- och Löddeåns Fiskevårdsområde. 42 s.

Eklöv, A. 2018. Elfiske i Vallkärrabäcken. Lunds kommun. 12 s.

Eklöv, A. 2012. Undersökning av fiskfauna och vandringshinder, Höje å – Kävlingeån. Rapport Lunds kommun. 48 s.

Eklöv, A. 2013. Inventering av vandringshinder – Höje å. Rapport Lunds kommun. 18 s.

Eklöv, A. 2013. Provfiske Kävlingeån 2013. 30 s.

Eklöv, A. 2015. Undersökning av fiskfauna och vandringshinder, Höje å – Kävlingeån. Rapport Lunds kommun. 42 s.

Gärdenfors, U. (red.) 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Olsson, I, Eklöv, A, Degerman, E. 2009. Effekter av våtmarker och kraftverk på havsöringsmolt (*Salmo trutta*) och ål (*Anguilla anguilla*). Länsstyrelsen i Skåne län. Länsstyrelse rapport 2009:36. 60 s.

Åbjörnsson, K. Brönmark, C. Eklöv, A. 1999. Fiskfaunan i Skånska vattendrag, förekomst under 1960- respektive 1990-talet. Länsstyrelserapport 99:11. Skåne län.

Provfiske

Kävlingeån – Höje å

INNEHÅLL

1	Inledning	3
2	Metodik	3
3	Resultat	4
3.1	Karta elfiskelokaler	4
3.2	Lista elfiskelokaler	4
3.3	Datablad provfiske	5
3.4	Fiskarter	12
4	Referenser	14

1 INLEDNING

För att kartlägga förekomst och tätheter av fisk i Kävlingeån och Höje å har lämpliga lokaler valts ut för provfiske. De områden som valts ut för provfisken har bedömts vara, dels fiskförande, dels tillräckligt grunda för att elfiske ska kunna genomföras effektivt. Elfiske har utförts på totalt 6 lokaler under 2018.

2 METODIK

Elfiske utfördes på 6 lokaler under augusti - september 2018. På samma lokaler som undersöktes 2012, 2015 (Eklöv 2012, 2015). Elfisket utfördes enligt rekommenderad metod från fiskeriverket och Naturvårdverkets miljöhandbok (Degerman & Sers 1999, Degerman & Sers 2017). Ett bensindrivet elaggregat av märket Lugab, 200-600 volt användes. Den insamlade fisken bedövades med Benzocainum, varefter den artbestämdes, vägdes och längdmättes varefter den återutsattes. Fångsteffektivitet och täthet av fisk beräknades med elfiskeregistrets datablad. På varje lokal mättes vattentemperatur, bredden, medel- och maxdjup, beskuggning, strömhastigheten samt typ av bottensubstrat. Foto togs av varje lokal. Vattenprov togs för analys av pH och konduktivitet. Vid jämförelse av fiskförekomst från tidigare år inom vattendraget, hänvisas till Havs och vattenmyndighetens databas, elfiskeregistret. För att kunna utläsa lägesangivelser för de olika vattendragen rekommenderas att parallellt med databladerna använda Lantmäteriverkets gröna karta på CD-rom för Skåne län. Vattendragens lokalisering är angivet med X- och Y-koordinater, enligt rikets koordinatsystem RT90. Resultat av provfisket redovisas i form av datablad, enligt förklaring nedan.

Resultat elfiske

Antal arter: Antal registrerade fisk och kräftarter.

Individtäthet: Beräknad täthet, antal / 100 m².

Biomassa: Beräknad biomassa, vikt (gram) / 100 m².

Täthet laxfisk: Beräknad täthet, antal / 100 m².

Vattendrags-Index: Index för ekologisk status för fisk (Naturvårdsverket 2007).

Lokaldata

Längd, bredd och djup: Medelvärde av den provfiskade sträckan (meter).

Vattenhastighet: Dominerande vattenhastighet i ytan bedöms i tre klasser.

Vattennivå: Vattendragets nivå vid elfisketillfället i förhållande till medelnivå.

Biotop

Bottentopografi : Anges om botten är jämn, intermediär eller ojämn.

Beskuggning: Vattenytans beskuggning i %.

Närmiljö: Lokalens närmaste omgivning inom en 30 m bred zon.

Dödved: Förekomsten av dödved, antal /100 m² (>10 cm i diameter samt >50 cm långa).

Bottensubstrat: Dominerande bottensubstrat på elfiskelokalen.

Tabell arter

Art: Registrerad fisk- och kräftart.

Antal: Antal individer som registrerats för varje art.

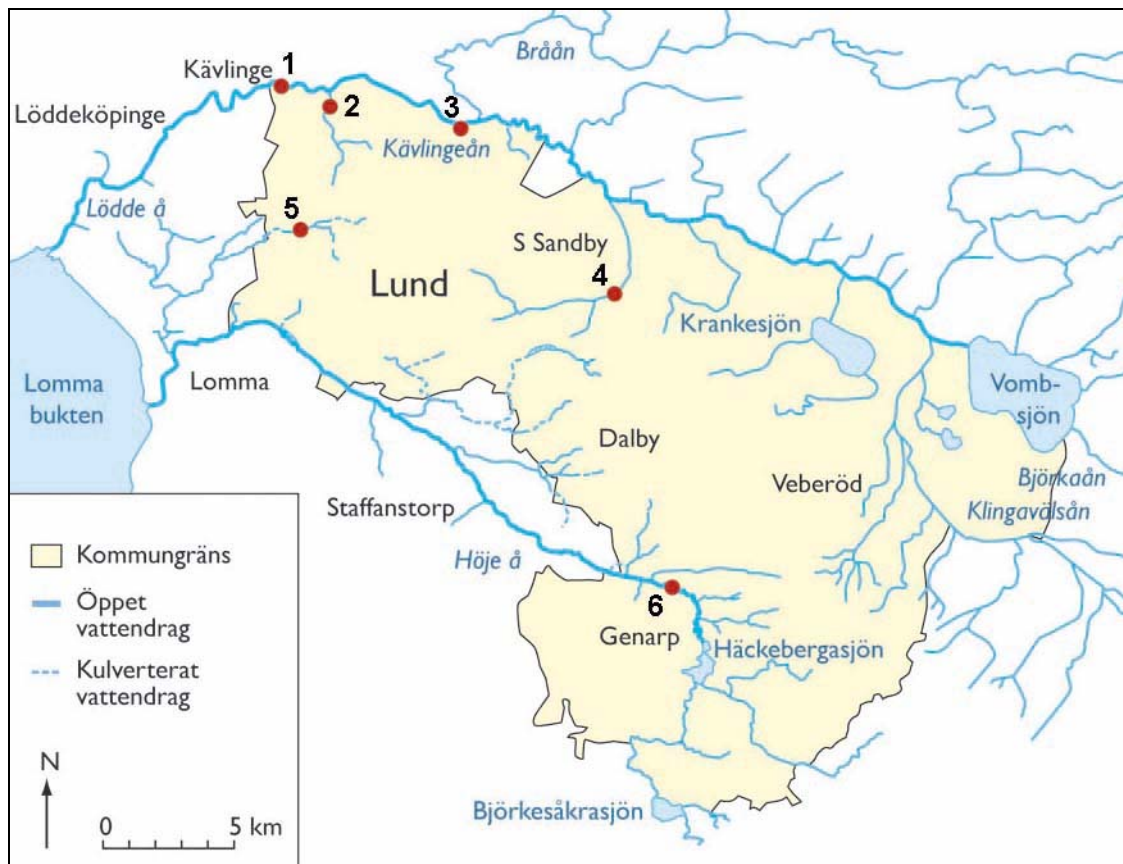
Längd: Fiskens längd (mm) angett som medianvärde.

Illustrationer

Fiskar - Wright, W von, ur Skandinaviens Fiskar (1895).

3 RESULTAT

3.1 Karta elfiskelokaler

3.2 Lista elfiskelokaler

Nr	Lokalnamn	Namn vattendrag	Rinner till
1	Rinnebäck	Kävlingeån	Löddeån
2	Västra Hoby	Hobybäcken	Kävlingeån
3	Håstad Mölla	Stamprännan	Kävlingeån
4	Södra Sandby	Sularpsbäcken	Kävlingeån
5	Nöbbelöv	Önnerupsbäcken	Höje å
6	Åbron	Höje å	Höje å

3.3 Datablad provfiske

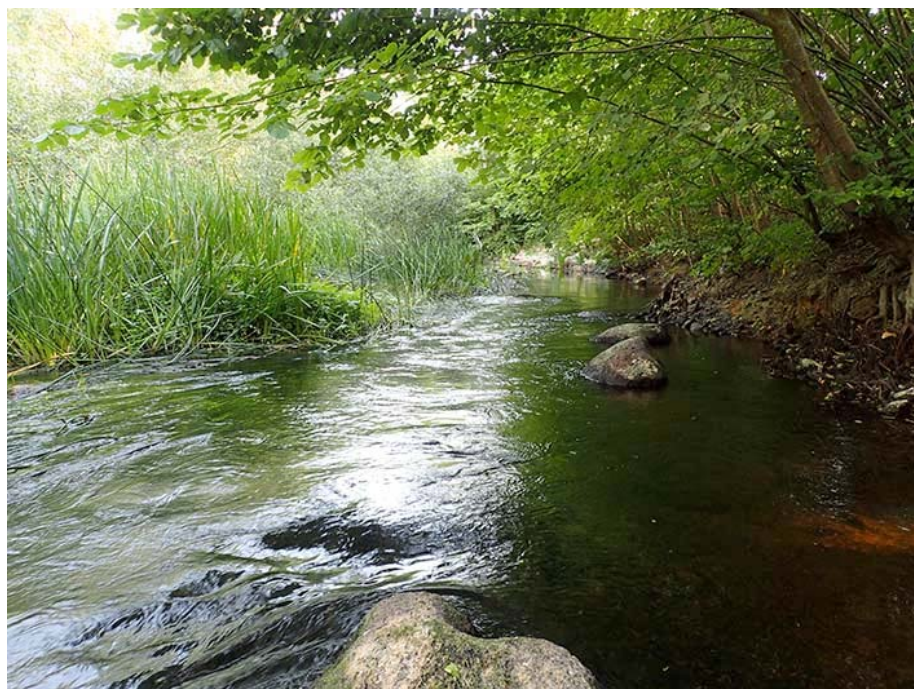
Vattensystem Kävlingeån 092	Vattendrag Kävlingeån	Lokalnummer 1	Datum 2018-08-06
Lokalnamn Rinnebäck	Lokalkoordinater X:618786 Y:133276	Kommun Lund	Karta 2C NO

Provtagare: Anders Eklöv, Gustav Olsson	Aggregat: Lugab, bensin
Avfiskad bredd (m): 4,5	Lokalens längd (m): 25
Maxdjup (m): 0,70	Medeldjup (m): 0,35
Vattennivå: låg	Bottentopografi: intermediär
Närmiljö: lövskog	Beskuggning: 50%
Höjd över havet (m): 6	Vattentemperatur (°C): 20,6
Konduktivitet (mS/m): 48	pH: 7,2
	Vattenhastighet: strömt
	Bottensubstrat: sten1, grus, block1
	Ved i vattnet (antal/100m ²): 8,9

Antal arter: 5
Individtäthet (antal/100m ²): 62
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 431
Täthet öring (antal/100m ²): 0
Vattendrags – Index: 5

Art	Antal	Medianlängd (mm)
Id	17	65
Mört	22	90
Lake	2	124
Sandkrypare	2	136
Ål	5	120

<p>Anmärkning: Fåran nedströms dämnet vid Rinnebäck provfiskades. Rikligt med id, mört och ål. Elfiske har tidigare utförts vid Rinnebäck, då erhöles elritsa, grönling, gädda, mört, sandkrypare och öring (2012, 2015). Riklig förekomst av föroreningståliga arter och frånvara av öring medför att lokalen bedöms till dålig ekologisk status.</p> <p>Ekologisk status: Dålig</p>

Vattensystem Kävlingeån 092	Vattendrag Hobybäcken	Lokalnummer 2	Datum 2018-08-24
Lokalnamn Västra Hoby	Lokalkoordinater X:618740 Y:133429	Kommun Lund	Karta 2C NO

Provtagare: Anders Eklöv, Gustav Olsson	Aggregat: Lugab, bensin	
Avfiskad bredd (m): 1,7	Lokalens längd (m): 25	Avfiskad yta (m ²): 43
Maxdjup (m): 0,40	Medeldjup (m): 0,25	Vattenhastighet: strömt
Vattennivå: medel	Bottentopografi: intermediär	Bottensubstrat: sten1, sand, grus
Närmiljö: Artificiellt, äng	Beskuggning: 50%	Ved i vattnet (antal/100m ²): 0
Höjd över havet (m): 11	Vattentemperatur (°C): 15,0	pH: 7,8
Konduktivitet (mS/m): 50		

Antal arter: 4	Art	Antal	Medianlängd (mm)
Individtäthet (antal/100m ²): 286	Lake	1	190
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 1417	Signalkräfta	1	75
Täthet öring (antal/100m ²): 273	Storspigg	2	34
Vattendrags – Index: 4	Öring 0+	103	70
	Öring >0+	4	148

Anmärkning: Lokalen är belägen uppströms bron i Västra Hoby. Tätheten av öring var hög. Vattenbiotopen är påverkad av rensning med relativ jämn botten. Elfiske har tidigare utförts i Hobybäcken, då erhöles grönling, småspigg, storspigg, signalkräfta, ål och öring (1993, 1999, 2012, 2015). Lokalen klassas med otillfredsställande ekologisk status på grund av förekomst av storspigg som är en föroreningstålig art.

Ekologisk status: Otillfredsställande

Vattensystem Kävlingeån 092	Vattendrag Kävlingeån	Lokalnummer 3	Datum 2018-08-06
Lokalnamn Håstad Mölla	Lokalkoordinater X:618625 Y:133847	Kommun Lund	Karta 2C NO

Provtagare: Anders Eklöv, Gustav Olsson	Aggregat: Lugab, bensin	
Avfiskad bredd (m): 4,2	Lokalens längd (m): 25	Avfiskad yta (m ²): 105
Maxdjup (m): 0,40	Medeldjup (m): 0,20	Vattenhastighet: strömt
Vattennivå: låg	Bottentopografi: intermediär	Bottensubstrat: sten2, sten1, block1
Närmiljö: artificiellt, lövskog	Beskuggning: 50%	Ved i vattnet (antal/100m ²): 0
Höjd över havet (m): 16	Vattentemperatur (°C): 20,0	pH: 7,6
Konduktivitet (mS/m): 40		

Antal arter: 7
Individtäthet (antal/100m ²): 36
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 1034
Täthet öring (antal/100m ²): 12
Vattendrags – Index: 4

Art	Antal	Medianlängd (mm)
Abborre	1	145
Bäcknejonöga	1	145
Grönling	9	58
Gädda	1	142
Lake	2	152
Ål	5	255
Öring 0+	1	70
Öring >0+	10	175

Anmärkning: Lokalen är belägen i Stampränna vid Håstad Mölla. Flödet i stamprännan påverkas av Kvarnviks kraftverk, beläget nedströms, som dämmer och tappar flödet olika under dygnet. Elfiske har tidigare utförts på lokalen, då erhöles abborre, grönling, mört, sandkrypare, signalkräfta, storspigg, ål och öring (1995, 2003, 2012, 2015). Låg tätheten av öring (0+) och förekomst av föroreningstålga arter (ål) medför att lokalen klassas med otillfredsställande ekologisk status.

Ekologisk status: Otillfredsställande

Vattensystem Kävlingeån 092	Vattendrag Sularpsbäcken	Lokalnummer 4	Datum 2018-09-04
Lokalnamn Södra Sandby	Lokalkoordinater X:617916 Y:134508	Kommun Lund	Karta 2C NO

Provtagare: Anders Eklöv, Leif Persson	Aggregat: Lugab, bensin
Avfiskad bredd (m): 3,9	Lokalens längd (m): 25
Maxdjup (m): 0,24	Avfiskad yta (m ²): 98
Vattennivå: låg	Medeldjup (m): 0,10
Närmiljö: äng, lövskog	Bottentopografi: ojämn
Höjd över havet (m): 27	Beskyddning: 70%
Konduktivitet (mS/m): 68	Vattentemperatur (°C): 16,0
	pH: 8,0
	Vattenhastighet: strömt
	Bottensubstrat: sten2, sten1, block1
	Ved i vattnet (antal/100m ²): 2,1

Antal arter: 4
Individtäthet (antal/100m ²): 95
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 189
Täthet öring (antal/100m ²): 20
Vattendrags – Index: 3

Art	Antal	Medianlängd (mm)
Elritsa	40	34
Grönling	7	40
Signalkräfta	2	63
Öring 0+	15	66
Öring >0+	4	138

Anmärkning: Lokalen är belägen vid Södra Sandby i kanten av Naturreservatet Fågelsångsdalen. Tätheten av öring var relativt låg. Elfiske har tidigare utförts i Sularpsbäcken, då erhöles elritsa, grönling och öring (1998, 2005, 2010, 2012, 2015). Vid ett ekologiskt experiment sattes öring ut i bäcken under 2006 (Fiskeriverket), rester av dessa kan ha etablerat ett stationärt bestånd. Vandringshinder nedströms har åtgärdats under 2017. Havsöring kan nu komma upp till lokalen.

Ekologisk status: Måttlig

Vattensystem Höje å 091	Vattendrag Önnerupsbäcken	Lokalnummer 5	Datum 2018-09-04
Lokalnamn Nöbbelöv	Lokalkoordinater X:618205 Y:133410	Kommun Lund	Karta 2C NO

Provtagare: Anders Eklöv, Leif Persson	Aggregat: Lugab, bensin
Avfiskad bredd (m): 2,5	Lokalens längd (m): 20
Maxdjup (m): 0,25	Avfiskad yta (m ²): 50
Vattennivå: medel	Medeldjup (m): 0,10
Närmiljö: äng, åker	Vattenhastighet: strömt
Höjd över havet (m): 25	Bottentopografi: ojämn
Konduktivitet (mS/m): 70	Bottensubstrat: sten1, sten2, grus
	Beskyddning: 50%
	Ved i vattnet (antal/100m ²): 0
	Vattentemperatur (°C): 16,0
	pH: 8,0

Antal arter: 4
Individtäthet (antal/100m ²): 358
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 770
Täthet öring (antal/100m ²): 33
Vattendrags – Index: 4

Art	Antal	Medianlängd (mm)
Grönling	121	44
Signalkräfta	1	26
Ål	1	550
Öring 0+	16	64

Anmärkning: Lokalen är belägen nedströms Vallkärra intill Nöbbelövs mosse. Tätheten av öring var relativt låg. Elfiske uppströms i de två grenarna vid Vallkärra 2018, var tätheten av öring betydligt högre. Elfiske har tidigare utförts, då erhöles abborre, groplöja, grönling, småspigg, signalkräfta och öring (2012, 2015).

Ekologisk status: Otillfredsställande

Vattensystem Höje å 091	Vattendrag Höje å	Lokalnummer 6	Datum 2018-09-04
Lokalnamn Åbron	Lokalkoordinater X:616686 Y:134868	Kommun Lund	Karta 2D SV

Provtagare: Anders Eklöv, Leif Persson	Aggregat: Lugab, bensin	
Avfiskad bredd (m): 3,5	Lokalens längd (m): 25	Avfiskad yta (m ²): 88
Maxdjup (m): 0,45	Medeldjup (m): 0,20	Vattenhastighet: strömt
Vattennivå: låg	Bottentopografi: intermediär	Bottensubstrat: sten2, sten1, sand
Närmiljö: lövskog, artificiellt	Beskuggning: 50%	Ved i vattnet (antal/100m ²): 2,3
Höjd över havet (m): 31	Vattentemperatur (°C): 13,0	pH: 7,8
Konduktivitet (mS/m): 50		

Antal arter: 4
Individtäthet (antal/100m ²): 168
Biomassa: (vikt i gram/100m ²): 1845
Täthet öring (antal/100m ²): 39
Vattendrags – Index: 2

Art	Antal	Medianlängd (mm)
Elritsa	1	65
Grönling	84	105
Signalkräfta	2	69
Öring 0+	31	95
Öring >0+	2	165

Anmärkning: Lokalen är belägen nedströms landsvägen norr om Genarp. Tätheten av grönling och öring var måttlig till hög, vilket indikerar på goda förhållanden för strömlevande fiskarter. Lokalen har tidigare undersökts, då erhöles elritsa, grönling, mört, nejonöga, signalkräfta, ål och öring (1989, 1991, 1994, 1997, 2012, 2015).

Ekologisk status: God.

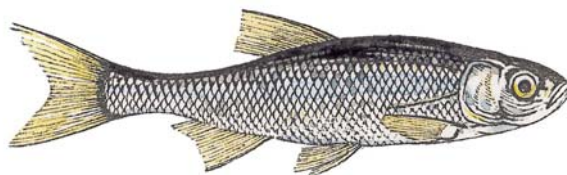
3.4 Fiskarter

Abborre (*Perca fluviatilis*)

Elritsa (*Phoxinus phoxinus*)

Groplöja (*Leucaspius delineatus*)

Gädda (*Esox lusius*)

Lake (*Lota lota*)

Mört (*Rutilus rutilus*)

Nejonöga (*Lampetra* spp.)

Grönling (*Barbatula barbatula*)

Sandkrypare (*Gobio gobio*)

Småspigg (*Pungitus pungitus*)

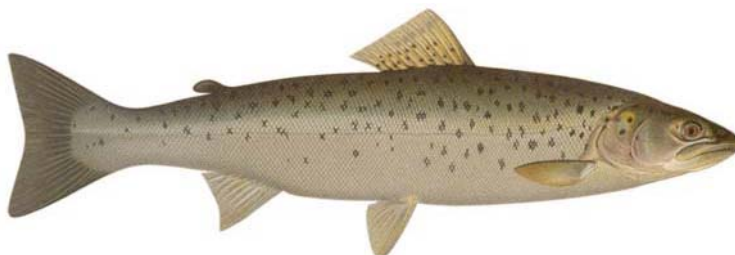
Storspigg (*Gasterosteus aculeatus*)

Ål (*Anguilla anguilla*)

Öringunge (juvenil)

Öring (*Salmo trutta*)

Havsöring (adult)

4 REFERENSER

Degerman, E. & Sers, B. 1999. Elfiske. Standardiserat elfiske och praktiska tips med betoning på säkerhet såväl för fisk som fiskare. Fiskeriverket information 1999:3.

Degerman, E. & Sers, B. 2017. Fisk i rinnande vatten - Vadningselfiske. Version 1:8, 2017-04-25. Havs och Vattenmyndigheten.Handledning för miljöövervakning. 17 s.

Eklöv, A. 2012. Undersökning av fiskfauna och vandringshinder Höje å – Kävlingeån. Eklövs Fiske & Fiskevård. 48 s.

Eklöv, A. 2015. Undersökning av fiskfauna och vandringshinder Höje å – Kävlingeån. Eklövs Fiske & Fiskevård. 42 s.

Naturvårdsverket 2007. Handbok 2007:4. Bilaga A, bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag, fisk i vattendrag. Utgåva 1, december 2007. 84-102.

Vandringshinder

Kävlingeån

INNEHÅLL

1	Inledning	3
2	Metodik	3
3	Resultat	4
3.1	Karta vandringshinder	4
3.2	Lista vandringshinder	5
3.3	Datablad vandringshinder	6
4	Referenser	18

1 INLEDNING

Vandringshinder för fisk i Kävlingeån inom Lunds kommun har inventerats hösten och vintern 2018. Tidigare undersökningar i respektive vattendrag har legat som grund för inventeringen (Eklöv 2000, Eklöv 2012). Vandringshindren utgörs bl. a. av dammar, stendämmen och kulvertar.

2 METODIK

Inventeringen har utförts genom att gå längs vattendragen där vandringshinder har registrerats enligt inventeringsmetodik utvecklad av Länsstyrelsen i Jönköping (Halldén, Liliegren, Lagerkvist 2000, Naturvårdsverket 2003, Gustafsson 2017). För att kunna utläsa lägesangivelser för de angivna punkterna rekommenderas att parallellt med databladerna använda Lantmäteriverkets gröna karta på CD-rom för Skåne län. Vandringshindrens lokalisering är angiven med X- och Y-koordinater, enligt rikets koordinatsystem RT90. Resultat av inventering med åtgärdsförslag redovisas i form av datablad, enligt förklaring nedan.

Typ: Typ av hinder anges: damm, tröskel, sjö- dammutlopp, kulvert, fiskgaller, ålkista, naturligt hinder (vattenfall).

Användning: Anges vad anläggningen används till idag. Exempel är damm, kraftverk, tröskel för sjö- dammyta, kulvert, prydad, fiskdammsreglering, ingen (för ej fungerande, mer eller mindre raserade hinder).

Vattendom: Anges om vattendom finns (med villkor) eller saknas enligt Länsstyrelsens register (Andreasson 2004).

Fallhöjd: Vandringshindrets totala fallhöjd mäts/uppskattas och anges i meter.

Naturligt: Bedömning av om vandringshindret ursprungligen utgjort ett naturligt vandringshinder görs.

Passerbarhet: Bedömning av öring samt mört och övriga fiskarters möjligheter att nedifrån och upp passera hindret. Bedömningarna grundar sig på tidigare erfarenheter och kunskaper. Bedömningklasserna är:

- Definitivt - hindret kan med största sannolikhet inte passeras under några förhållanden.
- Partiellt - hindret kan passeras under vissa gynsamma förhållanden, vanligtvis vid högvattenföring. Svårighetsgraden mellan de partiella vandringshindrena varierar mycket.
- Passerbart – hindret bedöms vara partiellt för mört och övrig fisk men kan vara passerbart för öring.

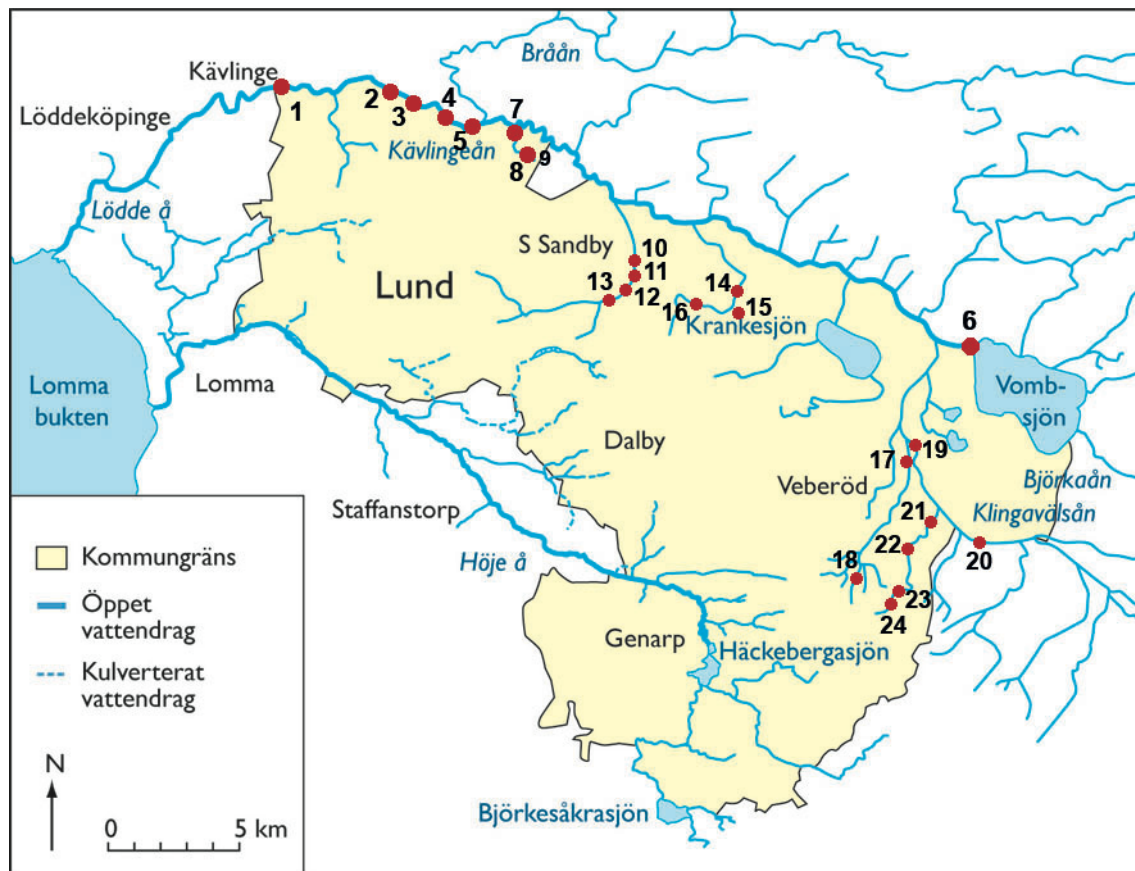
Fiskväg: Anges om det finns en fiskväg förbi vandringshindret, typ samt bedömning av dess funktion.

Åtgärd: Bedömning av möjligheterna till att göra hindret passerbart för öring och övrig fisk, typ av åtgärd anges.

Anmärkning: Uppgifter som kan vara relevanta för projektet anges.

3 RESULTAT

3.1 Karta vandringshinder

3.2 Lista vandringshinder

Nr	Lokalnamn	Namn vattendrag	Rinner till	Typ
1	Rinnebäck	Kävlingeån	Lödde å	damm
2	Lilla Harrie	Kävlingeån	Lödde å	damm
3	Bösmöllan	Kävlingeån	Lödde å	damm
4	Kvarnvik	Kävlingeån	Lödde å	damm
5	Håstad Mölla	Kävlingeån	Lödde å	damm
6	Vomb	Kävlingeån	Lödde å	sjöutlopp
7	Svenstorp	Ölabäck	Kävlingeån	kulvert
8	Svenstorp	Ölabäck	Kävlingeån	kulvert
9	Svenstorp	Ölabäck	Kävlingeån	damm
10	Södra Sandby	Sularpsbäcken	Kävlingeån	damm
11	Södra Sandby	Sularpsbäcken	Kävlingeån	damm
12	Södra Sandby	Sularpsbäcken	Kävlingeån	damm
13	Fågelsångsdalen	Sularpsbäcken	Kävlingeån	damm
14	söder Lilla Abusa	Vällsbäcken	Kävlingeån	damm
15	Måryd	Vällsbäcken	Kävlingeån	damm
16	Boijsens dammar	Vällsbäcken	Kävlingeån	damm
17	Vombsängar	Veberödsbäcken	Klingavälsån	kulvert
18	söder Veberöd	Veberödsbäcken	Klingavälsån	damm
19	Vombsängar	Klingavälsån	Kävlingeån	reglering
20	Hemmestorpsmölla	Klingavälsån	Kävlingeån	damm
21	Mossagården	Skogsmöllebäcken	Klingavälsån	damm
22	Hasslemölla	Skogsmöllebäcken	Klingavälsån	damm
23	Skogsmöllan	Skogsmöllebäcken	Klingavälsån	damm
24	uppstr Skogsmöllan	Skogsmöllebäcken	Klingavälsån	kulvert

3.3 Datablad vandringshinder

Vattensystem Kävlingeån 092 Lokalnamn Rinnebäck	Vattendrag Kävlingeån Lokalkoordinater X:6187852 Y:1332777	Lokalnr 1
Data		
Typ: damm	Användning: ingen	Vattendom: saknas
Fallhöjd: 1,2 m	Naturligt: nej	Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: byggdes 2007 på åns södra sida		
Åtgärd Etablera faunapassage (omlöp) i en torrfåra, tidigare stampräna.		
Anmärkning Hindret utgörs av ett äldre stendämme beläget tvärs över ån. Fiskväg för vandringsfisk har etablerats genom att sänka dämnet och därmed samla ett mer distinkt flöde längs åns södra sida. Havsöring, id och ål kan passera dämnet. Ett omlöp planeras under 2019 på åns södra, vilket ska medföra fria vandringsvägar för fisk och vattenfauna.		
		
Före åtgärd (2006)	Efter etablering av fiskväg	

Vattensystem Kävlingeån 092 Lokalnamn Lilla Harrie	Vattendrag Kävlingeån Lokalkoordinater X:6187347 Y:1336657	Lokalnr 2
Data		
Typ: damm	Användning: vattenkraftverk	Vattendom: saknas, under prövning
Fallhöjd: 1-2 m	Naturligt: nej	Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: byggdes 2010 på åns södra sida		
Åtgärd Etablera fiskväg där samtliga arter kan passera upp och nedströms.		
Anmärkning Hindret utgörs av ett gjutet dämme beläget tvärs över ån. Kraftproduktion vid Lilla Harrie valskvarn (turbintyp Francis, fallhöjd 2,2 m). Fiskväg för vandringsfisk har etablerats med ett utskov som samlar ett flöde längs åns södra sida (minimum 400 l/s). Havsöring, id och ål kan passera dämnet. Utgör vandringshinder för andra arter.		
		
Före åtgärd (2009)	Efter etablering av fiskväg	

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Bösmöllan**

Vattendrag **Kävlingeån**
Lokalkoordinater **X:6187122 Y:1336977**

Lokalnr **3**

Data

Typ: damm Användning: vattenkraftverk Vattendom: saknas, under prövning
Fallhöjd: 1,3 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: byggdes 2001 på åns södra sida

Åtgärd Etablera fiskväg där samtliga arter kan passera upp och nedströms.

Anmärkning Hindret utgörs av ett stendämme beläget tvärs över ån. Kraftproduktion vid Bösmöllan (turbintyp Francis, fallhöjd 1,3 m). Fiskväg för vandringsfisk har etablerats med gjutna klackar längs en mur på åns södra sida. Havsöring, id och ål kan passera t. Utgör vandringshinder för andra arter. Vid inventering 2012 var förhållandena detsamma.

Dämmet sett från åns södra sida

Fiskväg

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Kvarnvik**

Vattendrag **Kävlingeån**
Lokalkoordinater **X:6186623 Y:1338359**

Lokalnr **4**

Data

Typ: damm Användning: vattenkraftverk Vattendom: saknas, under prövning
Fallhöjd: 1,5-2,5 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: saknas

Åtgärd Etablera fiskväg där samtliga arter kan passera upp och nedströms.

Anmärkning Hindret utgörs av ett stendämme, med pågjutna övre tröskel, beläget tvärs över ån. Kraftproduktion vid Kvarnvik (turbintyp Francis, fallhöjd 2,5 m). Fiskväg saknas. Havsöring kan passera vid höga flöden under höst och vinter på ån norra sida. Havsöring och ål kan passera dämnet. Utgör vandringshinder för andra arter. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Dämmet sett från åns norra sida

Dämmets anslutning på norra sidan

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Håstadmölla**

Vattendrag **Kävlingeån**
Lokalkoordinater **X:6186221 Y:1338535**

Lokalnr **5**

Data

Typ: damm

Användning: fiskfälla

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 0,7 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Etablera faunapassage i övre delen av stamprännan

Anmärkning Hindret utgörs av ett äldre stendämme beläget tvärs över ån. Utgjorde tidigare en äldre mjölkvarn. En fiskfälla (Wolf-trap) är belägen vid kvarnen, där registrering av nedströms vandrande fisk sker under våren (Länsstyrelsen i Skåne). Dämmet utgör inget svårt hinder för uppvandrande fisk, finns flera genombrott i dämmet där fisk kan passera, plus en sidofåra (stampränna). Fiskväg planeras i stamprännan under 2019.

Dämmet sett från kvarnsidan och uppströms

Fiskfällan för utvandrande fisk

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Vomb**

Vattendrag **Kävlingeån**
Lokalkoordinater **X:6176664 Y:1358441**

Lokalnr **6**

Data

Typ: sjöreglering

Användning: vattenuttag

Vattendom: AD 48/1941, VA 9/1993

Fallhöjd: 2 - 3 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning Vombsjöns reglering utgör definitivt hinder för all arter vid uppvandring. Ål och andra arter kan vandra ut från sjön vid botten tappning. I vattendom från 1993 finns befrielse för laxtrappa och ålyngelledare men krav på ålyngeluppsamlare. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Vombsjöns reglering, vy från sjön

Vombsjöns reglering, vy från ån

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Svenstorp**

Vattendrag **Ölabäck**
Lokalkoordinater **X:6185549 Y:1340015 (övre)**

Lokalnr **7**

Data

Typ: kulvert Användning: vattenavledning Vattendom: saknas
Fallhöjd: 0,5 - 1 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning En lång kulvert belägen i bäckens nedre del (670 m) som mynnar i Kävlingeån, X: 6186168, Y: 1339834. Havsöring och ål kan passera. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Övre delen av kulverten

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Igelösa**

Vattendrag **Ölabäck**
Lokalkoordinater **X:6184215 Y:1340477**

Lokalnr **8**

Data

Typ: kulvert Användning: vägpassage Vattendom: saknas
Fallhöjd: 0,5 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: saknas

Åtgärd Uppbyggnad med block nedströms

Anmärkning Erosion nedströms kulvert har medfört en nivåskillnad och vandringshinder för fisk. Vid inventering 2012 var förhållandena detsamma.

Kuvert under vägövergång

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Igelösa**

Vattendrag **Ölabäck**
Lokalkoordinater **X:6184207 Y:1340483**

Lokalnr **9**

Data

Typ: damm

Användning: våtmark

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

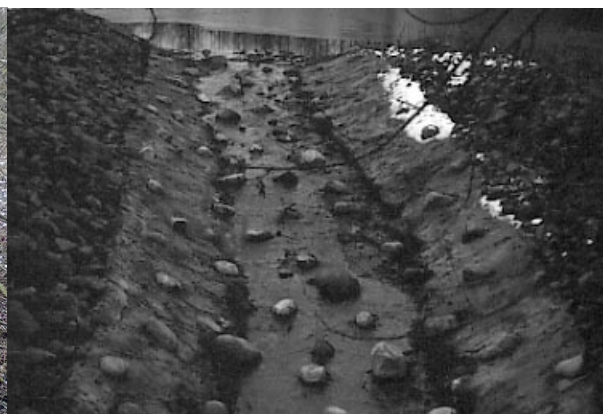
Fiskväg: stryk, uppbyggnad med block

Åtgärd Ingen

Anmärkning När dammen anlades utgjorde utloppet av en gjuten ränna som var ett partiellt vandringshinder (se foto). Utgör idag inget hinder för öring och ål.

Stryk nedströms våtmark

Utloppets utseende våren 2000

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Södra Sandby**

Vattendrag **Sularpsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6180167 Y:1345761**

Lokalnr **10**

Data

Typ: damm

Användning: bevattning

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 0,9 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

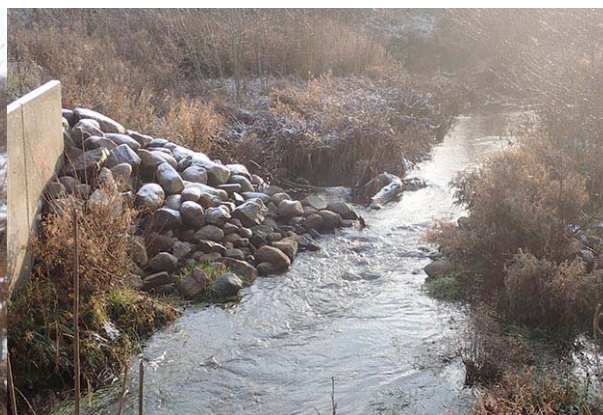
Fiskväg: stryk

Åtgärd Ingen

Anmärkning Det tidigare dämnet utgjorde ett svårt hinder för fisk. En trumma (diameter 0,5 m) mitt i dämnet reglerade utflödet. Hög vattenhastighet i trumman och en reglering i denna medförde att fisken ej kunde passera denna väg. Utrivning av dämnet har genomförts under senare år, vilket har skapat vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Dämnet med damm uppströms år 2012

Efter åtgärd

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Södra Sandby**

Vattendrag **Sularpsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6179647 Y:1345286**

Lokalnr **11**

Data

Typ: damm

Användning: parkdamm

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: stryk

Åtgärd Ingen

Anmärkning Det tidigare dämnet utgjorde ett partiellt vandringshinder för mindre fisk, stor öring kunde passera vid höga flöden. Utrivning av dämnet har genomförts under 2017, vilket har skapat fri vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Dämnet med parkdamm uppströms

Efter åtgärd

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Södra Sandby**

Vattendrag **Sularpsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6179302 Y:1345219**

Lokalnr **12**

Data

Typ: damm

Användning: parkdamm

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 0,5 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: stryk, uppbyggnad med sten och block

Åtgärd Ingen

Anmärkning Två mindre dämmen belägna i Södra Sandby som utgjorde ett partiellt vandringshinder för mindre fisk. Utrivning av dämmena och uppbyggnad med sten och block har genomförts under 2017, vilket har skapat fri vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Övre dämnet med parkdamm uppströms

Efter åtgärd

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Fågelsångsdalen**

Vattendrag **Sularpsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6179079 Y:1344660**

Lokalnr **13**

Data

Typ: damm

Användning: övergång

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Etablera fiskväg genom att bygga upp med sten och block nedströms.

Anmärkning Ett äldre stendämme med ett samlat utflöde som faller fritt över block. Hög vattenhastighet vid höga flöden medför ett svårt hinder för fisk. Vid låga flöden utgör fallet även ett svårt hinder för fisk. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Utfloppet mitt på dämmet, högvatten

Vid lågvatten 2018

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **söder Lilla Abusa**

Vattendrag **Vällsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6177394 Y:1348067**

Lokalnr **14**

Data

Typ: damm

Användning: viltbygg

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Sänka ner utloppet med ca 0,5 m, alt bygga upp nedströms men block och sten.

Anmärkning En äldre viltbygg med munk som reglerar vattennivån i dammen. Dammen har rasat och ett nytt utflöde har etablerats.

Utfloppet från dammen

Efter genombrott av dammen

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Måryd**

Vattendrag **Vällsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6176888 Y:1348097**

Lokalnr **15**

Data

Typ: damm

Användning: viltbarr

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 3 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning En äldre viltbarr med utflöde genom en munk som reglerar vattennivån i dammen. Begränsat med uppväxtområde uppströms, medför att ingen åtgärd föreslås. Vid inventering 2012 var förhållandena detsamma.

Utfödet från dammen

Munk som reglerar dammen

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Boijsens dammar**

Vattendrag **Vällsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6176909 Y:1346938**

Lokalnr **16**

Data

Typ: damm

Användning: damm

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 - 3 m

Naturligt: ja/nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning Fyra anlagda dammar i bäckens övre del, varav de två nedre utgör vandringshinder. Ett brant fall nedströms den andra dammen bedöms som naturligt. I dammarna finns elritsa och sutare. Lokalkoordinat anger utloppet vid den andra dammen.

Fall nedströms den andra dammen

Utfödet från den andra dammen

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Vombsångar**

Vattendrag **Veberödsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6172428 Y:1355873**

Lokalnr **17**

Data

Typ: kulvert

Användning: övergång

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Etablera fiskväg, större kulvert med uppbyggnad nedströms med sten och block.

Anmärkning Svårt hinder, kulvert med galler upp och nedströms, faller fritt över block från gjuten kulvert. Vid höga flöden utjämnas dock fallhöjden med möjlig passage för fisk. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Utlopp från kulvert, medelflöde

Högflöde, vy nedströms

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **söder Veberöd**

Vattendrag **Veberödsbäcken**
Lokalkoordinater **X:6168407 Y:1353864**

Lokalnr **18**

Data

Typ: damm

Användning: damm

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 3 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning En viltbarr med utflöde genom en munk som reglerar vattennivån i dammen. Begränsat med uppväxtområde uppströms, medför att ingen åtgärd föreslås. Vid inventering 2012 var förhållandena detsamma.

Utlopp från damm

Munk vid dammens utlopp

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Vombsängar**

Vattendrag **Klingavälsån** Lokalnr **19**
Lokalkoordinater **X:6172826 Y:1356152**

Data

Typ: reglering Användning: vattenavledning Vattendom: saknas
Fallhöjd: 0 - 2 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: saknas

Åtgärd Ingen

Anmärkning Reglering av Vombsängar, under sommarhalvåret är luckorna nersänkta och utgör då vandringshinder. Resterande del av året med högre flöden är luckorna uppe och inget hinder föreligger. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Reglering, tre av sex luckor fullt öppna

Reglering, luckorna nersänkta

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Hemmestorpsmölle**

Vattendrag **Klingavälsån** Lokalnr **20**
Lokalkoordinater **X:6169439 Y:1358274**

Data

Typ: damm Användning: kulturmiljö Vattendom: saknas
Fallhöjd: 1 m Naturligt: nej Passerbarhet: partiellt
Fiskväg: Ny åfåra vid sidan om kvarn

Åtgärd Ingen

Anmärkning Äldre kvarn, med två fåror, utgjorde partiellt hinder vid vissa flöden. En ny meandrande åfåra anlades år 2014 på norra sidan av kvarnen, vilket har skapat fri vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Utlopp vid kvarn på åns södra sida

Ny åfåra med fri vandringsväg för fisk

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Mossagården**

Vattendrag **Skogsmöllebäcken**
Lokalkoordinater **X:6169653 Y:1356161**

Lokalnr **21**

Data

Typ: damm

Användning: bevattning

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: stryk

Åtgärd Ingen

Anmärkning Bevattningsanläggning, åns lopp har dämats upp och flödet går under en trumma med reglering och faller fritt över block. En fiskväg i form av ett stryk anlades under 2014, vilket har skapat fri vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Utlopp genom trumma

Efter åtgärd

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Hasslemölla**

Vattendrag **Skogsmöllebäcken**
Lokalkoordinater **X:6169026 Y:1355924**

Lokalnr **22**

Data

Typ: damm

Användning: kulturmiljö

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1,5 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: definitivt

Fiskväg: omlöp

Åtgärd Ingen

Anmärkning Äldre kvarn, utgör definitivt hinder. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma. En fiskväg i form av ett omlöp anlades under 2015, vilket har skapat fri vandringsväg för fisk och vattenfauna.

Fall vid kvarn

Efter åtgärd

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Skogsmöllan**

Vattendrag **Skogsmöllebäcken**
Lokalkoordinater **X:6167482 Y:1355549**

Lokalnr **23**

Data

Typ: damm

Användning: damm

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 1,0 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Uppbyggnad nedströms med block.**Anmärkning** Äldre kvarndamm, öring kan passera vid höga flöden. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Fall nedströms damm

Vattensystem **Kävlingeån 092**
Lokalnamn **Uppstr Skogsmöllan**

Vattendrag **Skogsmöllebäcken**
Lokalkoordinater **X:6167117 Y:1355482**

Lokalnr **24**

Data

Typ: kulvert

Användning: vägövergång

Vattendom: saknas

Fallhöjd: 0,5 m

Naturligt: nej

Passerbarhet: partiellt

Fiskväg: saknas

Åtgärd Uppbyggnad nedströms med block.**Anmärkning** Vattnet faller fritt 0,5 m vid utlopp av kulvert. Vid inventering 1999 och 2012 var förhållandena detsamma.

Utlopp från kulvert

4 REFERENSER

Andreasson, S. 2004. Vattendomar Skåne – Utdrag. Länsstyrelsen i Skåne län. 42 s.

Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan Kävlingeån. Kävlingeåns – Löddeåns fvo. 111 s.

Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan Höje å. Eklövs Fiske och Fiskevård. 41 s.

Eklöv, A. 2000. Fiskevårdsplan Önnerupsbäcken. Höje å fvo. 25 s.

Eklöv, A. 2012. Undersökning av fiskfauna och vandringshinder Höje å - Kävlingeån. Eklövs Fiske och Fiskevård. 48 s.

Gustafsson, P. 2017. Biotopkartering vattendrag. Metodik för kartering av biotoper i och i anslutning till vattendrag. Länsstyrelsen i Jönköpings län. Meddelande nr 2017:09.

Halldén, A. Liliegren, Y. Lagerkvist, G. 2000. Biotopkartering-vattendrag. Metodik för kartering av biotoper i och i anslutning till vattendrag. Meddelande Länsstyrelsen i Jönköpings län. 2000:20.

Naturvårdsverket 2003. Biotopkartering vattendrag. Version 1. 2003-06-17. Naturvårdsverkets handbok för miljöövervakning. 16 s.